

Riksrevisoren: – Kommunenes regnskapspraksis er faglig gal

Kommunestyrene i landets kommuner er ikke godt nok informert om gjelden i kommunene og om konsekvenser av eventuelle renteøkninger, ifølge Riksrevisjonen.

Foto: Kallestad, Gorm / NTB scanpix
Journalist [Johan B Sættem @johansættem](#)
Grafikk [Glen Imrie @glenimrie](#)

Publisert 13.01.2016, nrk.no

Riksrevisor Per-Kristian Foss mener at det vil være klokt for kommunepolitikere både i posisjon og opposisjon å etterlyse informasjon om når kommunelånene forfaller fra sin administrasjon. Han sier at noen lån utsetter kommunestyrene for langt større risiko enn andre lån.

NRKs gjennomgang av norske kommuners opptak av kortsiktig gjeld viser at den såkalte sertifikatgjelden har økt 15 ganger fra inngangen til finanskrisetåret 2008, fra 3,5 milliarder til mer enn 52 milliarder kroner.

Tallene er hentet fra SSB.

I kommuneregnskapene fremkommer disse lånene som langsiktig gjeld.

Norske kommuner finansierer i stadig større grad skoler og barnehager med kortsiktig gjeld. Fra 2008 til november i fjor har kortsiktig gjeld som andel av samlet kommunegjeld økt fra 1,7 til 12,6 prosent.

Riksrevisor Per-Kristian Foss sier at Riksrevisjonen ikke gikk inn løpetiden på norske kommuners lån da de i fjor la frem en rapport om gjeldssituasjonen i norske kommuner for Stortinget.

– Nei, det gjorde vi ikke. Så dette er nyttig og særdeles urovekkende tilleggsmateriale til den samlede gjeldsgraden og evnen kommunene har til å bære gjelden, sier Foss.

– Vi forutsatte at det ble skilt mellom dag til dag lån og langsiktig gjeld i regnskapene, sier riksrevisoren.

Han sier at det er en rådmannsfeil å ikke gi skikkelig informasjon om kommunens gjeldsopptak til kommunestyrene.

Kommunalminister Jan Tore Sanner sier at regjeringen nå vil ta grep for at det skal komme tydeligere frem hva slags gjeld som ligger i kommunene. – Her må vi tydeliggjøre ansvaret. Vi ser nå på regelverket slik at det skal komme tydeligere frem hva som er kortsiktig og hva som er langsiktig, og vi ser også på finansforskriften som setter rammene for risiko, sier kommunalminister Jan Tore Sanner.

– Det kommer en smell en gang, og hvis det skjer store endringer i markedet for lån, kan det smelle veldig hardt for en del kommunestyre, sier Foss.

– Faglig galt

– *Du er både riksrevisor og tidligere finansminister. Hva synes du om at kortsiktig gjeld helt ned til 1 måneds varighet defineres som langsiktig gjeld i kommuneregnskapene?*

– Det er faglig galt. Og den rådmannen som ikke informerer om forskjellen her, og ikke legger fakta frem for kommunestyret, begår en feil.

– *Er du overrasket over at dette er standarden som norske kommuner opererer med?*

– Ja, på et vis er jeg overrasket, fordi vi påpekte jo mangel på informasjon om den samlede gjeldsgraden. Men jeg forutsatte da at man skilte det som rett og slett er dag til dag-lån og det som er rentefritt og langsiktig. Det er forskjell på lån. Lån er ikke lån, og noen lån utsetter kommunestyrene for atskillig større risiko, sier Foss.

– Kan ikke endres uten store konsekvenser

Utredningsleder Knut Erik Lie i Foreningen for god kommunal regnskapsskikk sier til NRK at slik regelverket er i dag kan ikke standarden for hvordan kommunene fører sine regnskaper endres uten at det får store konsekvenser for kommunenes evne og mulighet til å finansiere sine investeringer.

– Årsaken er at sertifikatlånene må være klassifisert som langsiktig gjeld for at det skal være lov for kommunene å bruke dem til investeringer, sier Lie.

Han sier at foreningen vil se på hvordan kommunene bedre kan informere om sin finansielle risiko.